

MESARSKI BARONI OBTOŽENI ZLOČINA.

Zvezno sodišče drži pet mesarskih magnatov zaradi nameravanih goljufij vlade pri prodaji mesa.

PREISKAVA SHRAMBE.

Chicago, Ill. — Mr. Heney, pravni svetovalec zvezne obrtne komisije, je obtožil mesarske barone težkega hudodelstva pred zveznim sodnikom Landisom, da je dobil sodnijsko dovoljenje za preiskavo varnostne shrambe H. Weederja, advokata mesarske vrste Swift & Co. Obtožba očita zaroto petim velemesarskim tvrdkam, ki so se dogovorile, da ogoljufajo Združene države pri dobavi potrebnih za armado in morarice.

V obtožbi so imenovane tvrdke Swift & Co., Armour & Co., Morris & Co., Wilson & Co., Inc. in Cadbury & Co.

1. Hudodelstvo vzkladiščenja blaga z namenom, da se omeji blago na trgu, kar je učinkovalo na eno v trgovini med različnimi državami. — Živilski zakon.

2. Hudodelstvo napačnega vknjiževanja, izvršenega namenoma, z ozirom na lastništvo in kontrolo podružnih korporacij. — Zvezni obrtni zakon.

3. Hudodelstvo namenoma izrešene vknjiževanja, nanašajočega se na vknjižbe različnih računskih postavk, zapiskov, memorandumov za korporacijo samo. — Zvezni obrtni zakon.

4. Hudodelstvo namenoma izrešene pravilne vknjižbe, nanašajočega se na računsko postavke, zapiske, memorandume in transakcije. — Zvezni obrtni zakon.

5. Hudodelstvo zarote, v kateri so zapleteni tvrdki Armour & Co. in drugi imenovani velemesarji, da ogoljufajo Združene države s tajno dogovorjenimi poudabljanji za... da preskrbe potrebine za vojske in armade Združenih držav. — Sekcija kriminalnega zakonika.

Zvezni sodnik Kenesaw M. Landis je na to obtožbo izdal dovoljenje za preiskavo varnostne shrambe, ki je bilo za Weederja iznenađeno, ker je pričakoval dolgotrajno sodnijsko proceduro, preden moral dovoliti vstop v varnostno shrambo.

EVET MESECEV VOJNE STANE \$7,000,000,000.

Washington, D. C. — Združene države so izdale v desetih mesecih 7,000,000,000 v vojne namene. To je \$710,000,000 na mesec, ali približno \$24,000,000 na dan.

\$4,121,000,000 je bilo posejnih proizvodov in okoli \$3,000,000,000 Amerika potrošila za svoje potrebe. Od te svote je šlo okoli 200,000,000 direktno za vladne potrebe.

Vsa znamenja govore, da bodo letni stroški v prvem letu znašali okoli \$10,000,000,000, od katerih bode \$5,000,000,000 kot posojila na zaveznike.

Vojna je bila proglašena dne 6. aprila m. l. in fiskalno leto, za katerega je bil napravljen proračun, ni pričelo do 1. julija m. l. Zato je primerjati aktualne vojne stroške s proračunom za fiskalno leto. Večina vojnih stroškov nastala po prvem juliju. Od tega dne je bilo izdanih 6,500,000,000. Vojne stroške za vse leto so vojno proračunali na \$18,431,000,000.

Od \$18,000,000,000, ki so bili izdani v zadnjih desetih mesecih v vojne namene, sta šli dve tretjini za vojno. Odkar je pričela vojna, takaj po neuradni cenitvi troški morarice \$705,000,000.

OSUMLJEN UMORA.

Sharon, Pa. — Oblasti so aretirale Jamesa Hanna na njegovi farmi, ker je osumljen, da je zapleten v umor Evan in Thomas Davis. Hanna je prvi poročal o umoru.

Do sedaj je podal le izjavo, da ni izvršila umora, ki je na umorjena Davis.

ŽELEZNIŠKE DRUŽBE V ZAROTI?

Predsednik železniške organizacije obtožuje železniške družbe, da hočejo diskreditirati vladno obratovanje.

ZAHTEVE ŽELEZNIČARJEV.

Washington, D. C. — W. G. Lee, predsednik bratovščine železniških zaviračev, je pri zaslišanju o mezdah obtožil železniške družbe, da hočejo diskreditirati obratovanje železnice pod vladno kontrolo. "Imam fakta, da dokazem, da izvešbanim železničarjem ni dovoljeno delati tako, kot so naučeni," je dejal mr. Lee.

"Stara ravnateljstva nočejo, da se vladno obratovanje izkaže kot uspeh," je dodal Lee. "Ali menite, da bo ljudstvo dovolilo, da se železnice vrnejo k staremu sistemu, če se izkaže, da je vladna uprava uspešna? To je vzrok, da hočem, da vlada napravi uspeh v obratovanju železnice."

Mr. Lee je napravil svoje opazke v navzočnosti zastopnikov železniških uprav.

A. B. Garetson, predsednik bratovščine železniških spretnikov, je protestiral proti navzočnosti zastopnikov železniških uprav, češ, da je bil napravljen sporazum s železniškim ravnateljem McAdoom, da se zaslišanje vrši vsako zase.

Komisar Covington je rekel, da so železniški ravnatelji navzoči, ker so povabljeni od mezdne komisije, da dodajo k informacijam uslužbencev, ne pa da jih ovirajo.

"Oprostite, da sumim," je rekel mr. Lee, "kajti s temi gentlmani imam opraviti za pol stoletja."

Tajnik Lane, predsednik komisije, je dejal, da so železnice pod vladno kontrolo in da komisija išče informacije, da lahko napravi svojo sodbo.

"Mi ne maramo raspravljati naših stvari s vašimi bivšimi gospodarji," je rekel mr. Garetson. "Mi se nečemo pogajati s drugim krožkom delodajalcev, in prišli smo sem, da položimo vse svoje kvarte na mizo. Ne mislimo razorožiti sebe."

Mr. Lee je rekel, da železničarji zahtevajo povišanje mezd zavoljo dragine. On razume stvar tako, da uprava želi, da se ohrani stalnost v življenjskih razmerah. Vred tega so železniški delavci upravičeni, da se jim meza poviša za osemindeset odstotkov. To da zahtevajo so le povišanje od 20 do 42 odstotkov. Nad 5,000 članov bratovščine železniških zaviračev služi v armadi in organizacija plačuje zanje zavarovanje in mesečne doneske, dokler so odsotni.

Predsednik Lane je hotel izvedeti, če je uveden osemurni delavnik, zakaj bi v teh urah železničar ne prevozil 150 do 200 milj, ne da bi bil zato posebej odškodovan.

"Sunili boste v srčeno gnezdo, če hočete spremeniti temeljne točke v naši mezdni pogodbi," je odgovoril Lee. "Vlada želi, da se vse vrši sporazumno. Če se hoče napraviti taka izprememba, tedaj nastavlja, da mora komisija obdržati zasliševanje po deželi, da dožene, zakaj železničarji zapuščajo železnice, da delajo v municijskih tovarnah."

PREMGOVA SITUACIJA SE VEDNO RESNA.

Washington, D. C. — Premogovna situacija je še vedno zamotana in resna. Prihodnji ponedeljek ostane najbrž z omejeno kurjavo in še nekaj nadaljnjih ponedeljkov za njim, da se prihrani premog in odpravijo ovire v železniškem prometu.

Zadnji mrzli dnevi so mnogo pripomogli, da se po pomnožile ovire v železniškem prometu. Transportne razmere v novozagledskih državah so baje brezupne. Iz mnogih mest od reke Mississippi do Atlantika prihajajo pritožbe, da so kurivne zaloge majhne.

OPERATORJI V ALA. SO SE PODALI.

Alabamaški premogarji so s poudarjanjem kurivne uprave prisilili operatorje, da so podpisali pogodbo.

PAMETEN BOJ.

Birmingham, Ala. — McCormick in Bankhead, zastopnika organizacije premogovniških operatorjev v Alabami, sta naznanila s pismom kurivni upravi, da operatorji sprejmejo pogoje, ki jih je podal pogajalec, imenovan od kurivne uprave.

Alabamaški rudarji so sprejeli te pogoje že na konvenciji, ki je bila obdržana v Birminghamu dne 20. in 21. decembra 1917.

Konvencije se je udeležilo 269 delegatov, ki so zastopali 97 lokalnih organizacij.

Pogoji zveznega pogajalca so sledeči:

Pravica, da sme rudar pripadati k organizaciji United Mine Workers of America in da se ga ne sme radi tega preganjati.

Priznanje rudniških odborov.

Pravica do zborovanja.

Ustanovitev razsodišč za reševanje spornih vprašanj.

Pravica, da rudarji nastavijo zaupnika pri tehnični, ki ima pravico pobirati doneske od mezde rudarjev po zaključku rudarjev.

Osemurni delavnik.

Mezdna lestevica od tone in jarda za mrtvo delo in dnevno mesdo se revidira 1. julija 1918.

Da so rudarji dosegli take uspehe, se imajo zahvaliti svoji organizaciji, čeprav alabamski distrikt ne spada med one organizirane distrikte, v katerih premogovniški operatorji podpisajo pogodbo s rudarsko organizacijo.

Ko je izšel klic, da se naj rudarji v Alabami organizirajo, če hočejo kaj doseči, so se rudarji odzvali temu pozivu. Na delu je bilo šest organizatorjev in v šestih tednih so bili skoraj vsi rudarji v organizaciji.

Premogovniški operatorji so pričeli odpustiti rudarje, za katere so vedeli, da delajo za organizacijo. Na tisoče jih je bilo odšlo. Pametni rudarji so pripravili trenost in da se ni treba okrivati na izživanje premogovniških operatorjev, ako hočejo doseči uspehe.

Rudarji so se ravnali po teh navetih, kajti Združene države so vstopile v vojno in premogovniški operatorji bi vsako stavko razkrili za izdajalski čin.

Prva konvencija rudarjev se je vrnila lani poleti v Birminghamu. Vročekrvni so pripravili stavko, hladnokrvni elementi pa potrpežljivost, ki mora končno prineesti uspeh.

Mr. Remhardt Peale je bil imenovan pogajalcem. Izdelal je pogoje, ki so jih rudarji sprejeli. Zdaj so jih odobrili tudi premogovniški operatorji.

Na podlagi teh pogojev je moglo rudarjem ustanoviti in izdelati čvrsto organizacijo v Alabami.

Dogodki v Alabami znova potrjujejo, da organizacija mnogo do seže, če nastopa premišljeno in se ne da zavesti od vročekrvnežev in hipnim dejanjem, ki včasih zelo škodijo organizaciji.

KRUŠNE POROČJE UVEDENE ZA RESTAVRACIJE.

Chicago, Ill. — Restavracije in hoteli v mestu so bili obveščeni, da sta gostom dovoljeni le dve unči kruha s vsakim obedom.

Dosedaj so povprečno servirali v hotelih in restavracijah vsake mu gostu štiri unče kruha. Po novi odredbi bo ta porrija kruha zadrževala za dva gosta. Vse restavracije in hoteli so sedaj licenzirani po novi odredbi.

Zastopniki restavratsterjev in hotelierjev so bili instruirani, da so ob podeljkih in sredah brezplačni dnevi. V terek je brezne serviran, v soboto pa ne smejo servirati prazniške mase. Poleg tega mora biti vsaki dan en obed brez mase, drugi pa brez pšenice.

CIVILNA VOJNA DIVJA V RUSIJI.

Boleševiki v boju na Finskem, Poljski, Ukrajinci, kozaki in Tartari. Vesti o porazih.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE.

Stockholm, 6. feb. — Finska belgarda pod poveljstvom generala Mannerhetma je porazila fiske in ruske boleševike in okupirala mesto Ulsaborg v severnem delu republike. V boju je obledelo več sto mrtvih.

Petrograd, 6. feb. — Sovjet je objavil naredbo za ločitev cerkve od države. Vsa cerkvena in samostanska posestva pripadajo republiki. Pristali cerkve so priredili v Petrogradu majhno protestno demonstracijo.

Kodanj, 6. feb. — V zadnjih osemindesetih urah je nanovo izbruhnila civilna vojna v Rusiji, ki se po zadnjih vesteh z ruske meje zelo razširja.

Poljske čete, ki baje štejejo šest pol milijona mož, so se uprle in okupirale Mohilev, glavni stan boleševske armade. Včeraj so poročili, da so Poljski ujeli boleševskega vrhovnega poveljnika Krišenka z vsem generalnim štabom. Poljske divizije so bile vtaborjene v Minsku odkoder so začele resno kampanjo.

V južni Rusiji so se združili Ukrajinci, donski kozaki, Rumuni in Tartari proti boleševkom in luti boji se vrše v okolici Sebastopola, glavnega krimskega pristanišča ob Črnem morju. Tartari so okupirali Jalto, 32 milj južno od Sebastopola in se začeli pomikati proti zadnjemu mestu, toda boleševske čete so jih ustavile in vrši se bitka. Tartarske čete, ki sestojijo po večini iz napol divjih hribovcev, koljejo vse, kar nosi rusko uniformo.

Dalje poročajo, da je bila premagana boleševska garnizija v Kijevu in mesto je zopet v rokah ukrajinske buržoazije. Iz Finske tudi prihajajo neugodne vesti za boleševike.

Petrograd, 6. feb. — Dr. Tikon, moskovski metropolit in patrijarh ruske pravoslavne cerkve je proklical Lenina in ostale člane boleševske vlade, ki so izdali naredbo, da se ima cerkev ločiti od države in da se imajo zapleniti vsa cerkvena posestva.

ANGLIJA PONUJA AMERIKI LADJE ZA PREVOZ ARMADE.

Washington, 6. feb. — Včeraj je bila kabineta seja, na kateri so razpravljali o važnih rešeh. Glavno vprašanje je bilo, kako spraviti kolikor mogoče hitro čim več ameriških čet v Evropo, da se izjalovi bahavstvo Hindenburga, ki pravi, da bo meseca aprila v Parizu.

Vlada se bavi s nasvetom angleške vlade, ki je sugestirala, da Združene države pošljejo del svoje armade na vezbalščo v Anglijo namesto v Francijo. Za prvo poskušnjo bi Amerika poslala 150,000 mož. Pristanišča in vezbalšča na Francoskem so precej zapuščena, vladar hoče pomagati Angliji z vezbanjem ameriških čet. Anglija je tudi ponudila svoje parnike za prevoz vojskstva in opremo na vezbalščah.

Ameriški generalni štab se mora odločiti za ta korak, in ako se to zgodi, bodo na Anglijskem izvežbane ameriške divizije nedvomno sodelovale z angleško armado v Belgiji.

Amerika ima veliko armado pripravljeno, ali problem je še, da li bo ta armada z vsem dobro zalozena okraj morja. Milijon mož na bojni črti zahteva po najbolj konservativnem računu štiri do sedem milijonov ton potrebščin, ki morajo neprestano dohajati. Vlada ima zdaj na razpolago štiri milijone ton ladj in tekom tega leta se upajo zgraditi nadaljnjih šest milijonov ton.

JUNKERJI NAPOVEDALI VOJNO SOCIALISTOM.

Hindenburg je pričel splošno gonjo proti socialistom v Nemčiji. Tri vojna sodišča na delu. Splošna nezadovoljnost pa le ni potlačena. Kronani roparji zborujejo v Berlinu. Koferenca v Brest Litovsku je končana.

London, 6. feb. — Poročevalec "Exchange Telegrapha" javlja iz Petrograda, da so mirovna pogajanja v Brest Litovsku pretrgana.

Amsterdam, 6. feb. — "Vorwaerts", ki je danes prišel iz Berlina, javlja, da so vsenemci z vsemi militaristi odprto napovedali vojno socialistom v Nemčiji. Oborožena pest je uspela s potlačenjem stavke in zdaj sta se maršal Hindenburg in njegov pomagač Ludendorff vrgla na socializem.

V Nemčiji, posebno pa v Berlinu, obstoji dapes militaristično diktatorstvo; kjerkoli se je zadnje dni pokazalo močno delavsko gibanje, tam koncentrirajo diktatorji svojo tlačno silo.

Vsenemski časopisje obhaja veliko slavnost vlad "zmage" militaristov in javlja, da je zdaj "pot odprta za sveže operacije na bojišču brez nevarnosti, da bi jih kdo oviral doma." Obenem skušajo junkerji omalovaževati vpliv socialistov v državnem zboru, preden se zopet anide z namenom, da se vnaprej zdrobe staro zhtevo po splošnem demokratičnem miru brez anahij in odikodnih.

Če prav je stavka propadla, vlad diktatorskega nastopa vlade, je kljub temu pustila za seboj sled splošne nezadovoljnosti v delavskih masah. Delavci so se vrnili na delo s stinenjimi zobmi in srdom s sebi, prisegajoči, da enkrat še pride dan obračuna. Velike ogorčenosti ne morejo potlačiti niti tri vojna sodišča, ki zborujejo vsak dan in izrekajo teške obsodbe nad "delavskimi puntarji."

Duh te ogorčenosti diha tudi iz "Vorwaerts", ki omenja sedanjno konferenco državnikov centralnih držav v Berlinu in doklepi, da bi se moral državni zbor interesirati, kaj počno visoki diplomati. "Toda državni zbor je šel v posteljo — nadaljuje — in potegnil je odejo čez glavo, da ne vidi in ne sliši ničesar. Bodo prepričani, da rajstag ne bo oviral diplomatov."

Bavarsko vojno ministrstvo je kamovalo štrajkarje s tem, da je odredilo, da morajo odslej vse municijske tovarne obratovati sedem dni v tednu.

Amsterdam, 6. feb. — Po današnjih vesteh iz Nemčije je velika večina delavcev zopet na delu, toda stavka ne ostane brez posledice kljub svojemu kratkemu življenju. Privatne informacije dokazujejo, da je osemindeset štroj tak doorganiziral vojno industrijo, da Nemčija morda ne bo v stano zaleti napovedane ofenzive na zapadu v določene časi; drugič je delavska revolta tako pretresla politični položaj, da se bodo morale preobraziti gotove stranke in pričakovati je velike politične bitke.

Vsenemski listi pišejo, da je štrajk "delo inozemskih agitatorjev in predvsem namigujejo na Trockija in ostale ruske boleševike. "Schlesische Zeitung" trdi umalno povdarja, da se je Trocki zmotil, če je mislil, da najde revolucionarje v nemških masah. Vladni list "Nord Deutsche Allgemeine Zeitung" grozi z novimi, drastičnimi zakoni proti delavcem.

126 stavkarjev čaka obravnave pred izrednimi vojnimi sodišči, ki so bila postavljena izključno proti delavcem. Težke obsodbe, ki so jih izrekli sodišča nad voditelji stavke, so silno razburile proletarske mase in gotovo ne ostanejo brez posledice. Obenem javljajo, da je brezobzirno tiranstvo, s katerim vlada pesti delavce, povzročilo veliko nezadovoljnost med nemškimi vojaki v Belgiji. Vojaki so pregovorili mnogo belgijskih delavcev, ki opravljajo priložno delo, da so zapustili delavnice. Nekdanja železna disciplina v nemški armadi je dobila krepak sunek in tudi to mora imeti sčasom svoje posledice.

terin vlada pesti delavce, povzročilo veliko nezadovoljnost med nemškimi vojaki v Belgiji. Vojaki so pregovorili mnogo belgijskih delavcev, ki opravljajo priložno delo, da so zapustili delavnice. Nekdanja železna disciplina v nemški armadi je dobila krepak sunek in tudi to mora imeti sčasom svoje posledice.

Hindenburg je diktator.

London, 6. feb. — Iz Rotterdam poročajo, da so se v Berlinu sešli Hindenburg, Ludendorff, kajzer, kronprince, grof Cernin, bolgarski ministri predsednik Radoslavov in turški veliki vezir Talat paša. Konferenca se vrše dnevno. Druga vest se glasi, da bo Hindenburgu poverjeno diktatorstvo za dobo vojne.

Iz Amsterdam javljajo, da je pred kratkem obiskal Hindenburga trideset uradnikov iz Berlina, ki so mu tožili, da meseca maja ne bo več imela Nemčija nobene hrane. Hindenburg jim je rekel: "Moj odgovor je, da prihodnjega aprila bom jaz v Parizu." (Kot ujetnik? — Op. ured.)

Nemški listi so zopet začeli na doigo in široko piati o nameravani ofenzivi na zapadni fronti, ki se ima izvršiti, predno Združene države postavijo vso svojo armadno silo na bojišče. Val listi so edini v tem, da prihodnjih šest mesecev prinese odločilno bitko in zmago.

O sedanjih konferencah v Berlinu spekulirajo, da najbrže hočejo vladarji centralnih držav zbiti svoje mirovne zahteve in narediti skupni pritisk na Rusijo; dati hočejo takorekoč ultimatum boleševikom, češ, da naj sprejmejo ali zavrnejo njihove pogoje.

Iz Berna poročajo, da Socialistični poslanec Segitz v bavarskem državnem zboru je dejal, da je tekom vojne naraslo število ubitih nemških vojakov na 1,300,000.

Sabath je prepričan, da revolucija razdere Avstrijo.

Washington, 6. feb. — Kongresnik Adolph J. Sabath iz Chicaega, ki je imel včeraj enourni intervju s predsednikom Wilsonom, je trdnega mnenja, da bodo nemške narodnosti v Avstro-Ogrski podirle sedanjí habsburški režim s majhno pomočjo Združenih držav.

Sabath je dejal, da je v zvezi s poljskimi, češkimi, slovenskimi in hrvaškimi organizacijami v Ameriki, ki delujejo za raspad Avstro-Ogrske. Vse te organizacije imajo indirektno zvezo s svojimi pristabni v centralnih državah. Tri najmočnejše protiaustrijske organizacije so češko-slovaška, jugoslovanska in poljska.

Sabath se je o tem razgovarjal s Wilsonom, toda povedati neče, kakšen utis so napravile na predsednika njegove informacije.

Vojna se je začela v Berlinu.

Paris, 6. feb. — "Petit Parisien" je pričel priobčevati serijo nemških uradnih dokumentov, s katerimi hoče dokazati, da je nemška vlada provocirala sedanjo vojno. En dokument pokazuje, da je nemški generalni štab 9. junija 1914 ukazal vsem tovarnarjem, da odpro mobilizacijske zalepke, ki so jih imeli v svoji posesti.

VREME

Chicago in okolice: V četrtak seno. Najnižja temperatura 25 do 30 stopinj. Lahki zapadni vetrovi. Bolnice izhaja ob 6.58, zahaja ob 5.11.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c na tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.15 na tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2667 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2667 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4935.

Datum v oklepaju n. pr. (December 31-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito je potrebno, da se vam ne ustavi list.

S PAPIRNATIM DENARJEM PITAJO V AVSTRIJI SESTRADANE DELAVCE.

V Avstriji se niso še nikdar ozirali na to, kako se ljudstvo prehranjuje in živi. Da so bili le mogotci siti in so udobno živeli, za druge se niso brigali nikdar. Avstrija je monarhija, ki je vedno stala na pragu bankrota, svetovna vojna jo je pa še toliko bolj približala na rob finančnega propada.

Brzjavka z Dunaja pravi, da je finančni minister naznanil proračunskemu odseku v avstrijskem parlamentu, da bo avstro-ogrška banka posodila dvojni monarhiji 1,500 milijonov kron. Avstrija dobi 954 milijonov kron, Ogrska pa 546 milijonov. Transakcija je zelo enostavna in nepotrebno je, da je človek finančni minister, kajti vsak vaški pastir bi skušal rešiti avstrijske finance na boljši način. Banka tiska za 1,500 milijonov kronskih bankovcev in jih posodi avstrijski in ogrski vladi. Vladi vzameta tiskan papir in plačujeta z njih troške za vojne potrebe. S tako transakcijo se pomnoži papirnat denar v cirkulaciji za 1,500 milijonov kron. Kadar zmanjka papirja v državni blagajni, ki mu pravijo krone, se transakcija zopet obnovi in v državni blagajni je vedno dosti papirja. Te transakcije so rodile že tudi lepe sadove, in po poročilih se je papirnat denar, ki je v cirkulaciji, pomnožil v zadnjih mesecih v dvojni monarhiji na štiri milijarde kron.

Dunajska Arbeiter Zeitung se opravičeno norčuje iz takih transakcij, ko pravi: "Vsaki gospodinjji je znano, da so jajca poceni, če jih je veliko na trgu. Če so jajca poceni, tedaj pomeni, da se za isto množino jajc dobi tudi manj denarja. Za bankovce velja ravno to. Če pride mnogo bankovcev v cirkulacijo, so cenejši, kar pomeni, da se dobi manj blaga za isto število bankovcev. Vsled naraščajočega števila bankovcev v prometu se blago konzekventno podraži. Če banka tiska vedno nove bankovce, država pa vedno nove bankovce spravlja v promet, se vse podraži. To je stara izkušnja."

Z drugimi besedami in na kratko bi rekli: Če avstrijska vlada ne preneha z izdajanjem novih bankovcev, bo delavec dobil za zvrhan klobuk papirnatih kron komaj hleb kruha.

Ce bi mogotci v Avstriji imeli srce za ljudstvo, bi iskali druge vire, da pokrijejo vojne troške. V Avstriji je lepo število nadvojvod, ki ne plačujejo nobenega davka od njih obširnih posestev, ampak dobivajo še apanažo, da udobnejše žive na ljudske troške. Če bi se tem ljudem naložila davčna butara in odtegnila apanaža, bi prišel že lep kupček denarja za kritje vojnih troškov. Prav nič bi ne škodilo, če bi cesarju znižali civilno listo le na 200,000 kron, mesto da dobiva nad 20 milijonov na leto. Mrtva roka ne plačuje davka od svojega posestva. Prosti davka so tudi fidejkomisi. Avstrijski kapitalisti, in veleposestniki bi lahko nosili malo težjo butaro kot jo imajo sedaj.

Kaj takega v Avstriji ne bodo izvršili. Že od nekdaj je bilo v Avstriji vnavadi, da so revnejši sloji nosili največje davčno breme, ker so morali plačevati indirektni davek od najpotrebnejših ljudskih živil. Zdaj so avstrijski mogotci naložili tem revnim slojem še breme papirnatega denarja, da bodo dvakrat plačali indirektni davek.

Plačali bodo indirektni davek, ki ga zahtevajo država, dežela in občina, poleg bo vrednost krone padla od tedna do tedna, dokler ne bo enaka ničli.

Ne čudimo se toliko nesramnosti avstrijskih mogotcev, kajti ponižni niso bili še nikdar. Čudimo se le ljudstvu in njegovi potrpežljivosti, ki se ne dvigne proti svojim izkoriščevalcem in jih ne spodli.

Štiri milijarde papirnatih kron, izdane v štirih mesecih, dokazujejo, da je Avstrija pred katastrofo in da se mora končno tudi temu ponižnemu ljudstvu utrgati nit potrpežljivosti, kajti današnji človek se še ni razvil tako daleč, da bi se lahko prehranjeval s papirjem.

Avstrijski mogotci stoje na vulkanu, ki lahko vsak čas izbruhne. Kdaj pride katastrofa, je le vprašanje časa.

Toda pride gotovo, če Avstrija ne sprejme mirovnih pogojev predsednika Wilsona in hitro ne sklene miru. Može so razmere danes take, da je ne reši tudi hitro sklenjen mir, in Habsburžane zadene usoda, ki so jo že zdavnaj zaslužili.

DOPISI.

Sheboygan, Wis. — V predpustu smo, ki je doba veselja in maškeradnih zabav. Ker se tudi tukajni rojaki včasih radi povesele, jim priredi novoustanovljeno žensko društvo št. 10, J. P. Z. Slo. ga maškeradno veselico dne 9. februarja v dvorani Standard na Indiana Ave. Na zabavi bo nastopilo pevsko društvo Slovenija in nam zapelo nekaj krasnih pesmi. Slovenci in Hrvatje so ujudno vabljeni, da se udeležijo te zabave. Ne pozabite, veselica se vrši v soboto večer 9. februarja.

Za dobro potrebo bo preskrbljeno.

Odbor.

Hibbing, Minn. — Pod sneženo odejo počiva sedaj naša zemlja, ter si nabira novih moči za poletje. Solnce le redkokdaj posije, toda njegovi žarki še nimajo moči, da bi blagodejno vplivali na mrzlo ozračje. Večinoma divjajo snežni viharji in ti ne predstavljajo življenja, nego zimo, znak požitka in — smrti.

Tudi onkraj atlantskega oceana divjajo viharji, ki so tako silni, da pretresajo svet. Na svojem razdelalnem pohodu so uničili sad stoletnega dela. Tisoče delavskih življenj je bilo treba žrtvovati za ta dela, ki so danes uničena in razdejana. Milijone ljudi se je žrtvovalo za to razdejano.

Mase proletarijata so se trudile dan za dnem, da se prežive, da si pridobijo boljši košček kruha. Kolikokrat je zamahnil delavec, kmet, mali obrtnik in si otiral pot s trdnim roko s svojega čela, da bi si ustanovil dom, kjer bi lahko svobodneje dihal in spal, kjer bi se počutil vsaj o prostem času v krogu svojih dragih sam svoj gospod.

Toda upanje je bilo vedno le upanje.

Za vsako, tudi najmanjšo pridobitev se je moralo delavstvo bogovati na eni strani s kapitalističnimi silami in na drugi strani s ogani avtokratičnih vlad. Birokracija je skušala zatreti vsako gibanje zavednega delavstva za demokratične reforme. Za šolstvo in izboljšanje delavskega položaja se je iskalo le majhne svote, a za militarizem so šle milijarde ljudskega denarja. Take so bile razmere v gotovem delu Evrope pred vojno. Enkrat je morala nastopiti katastrofa. In prišla je, kako — to je vam že vsem znano. Milijoni padajo, morje požira neizmerna bogastva in desetisoče ljudi, med njimi mnogo žen in otrok. Uničujejo se rodovitna polja, lepa mesta in narodi se tirajo v degeneracijo.

Z ljudmi, ki so padli v tej vojni, in z bogastvom, ki je bilo uničeno in z denarjem in drugim blagom, ki se ga je potrošilo za to vojno, bi se lahko osrečilo vse narode sveta — če bi narodi vladali. Mase narodov niso napovedale vojne, ker niso bile gospodari svoje usode. Toda kolo časa se je v teku te vojne precej zasukalo. Tisti, ki so jo zakrivali, jim je sedaj žal za ta njihov korak in pripovedujejo svetu — "ne mi, ampak oni drugi so krivi..." To jim vse nič ne pomaga. Mase se dvigajo in ož groza, te mase predstavljajo demokracijo — in kar je še več — neizprosni boj za demokracijo. In danes vidimo v tej svetovni borbi na eni strani zavzeznike, s katerimi so vsi ljubitelji demokracije, in na drugi strani temne militaristične in imperijalistične sile centralnih držav.

Zakon narave sili človeka, da pomaga svojem bližnjemu. Ta zakon sili mase, da skupno nastopajo za svoje koristi. In tako smo videli večni boj proletarijata na eni strani, in na drugi strani peščice visokih, vladajočih stanov. Slednji so imeli sredstva in moč v svojih rokah, toda teh sredstev in moči niso rabili v prid ljudstva, nego za kruto zatiranje podjarmljenih narodov. Držali so jih v temi in jih razdvajali. Med temi so najbolj trpeli mali narodi, med njimi tudi naš slovenski narod. Stoletja je ječal naš narod pod kruto nadvlado monarhije. Naloga ljudstva to ni izpolnilo. Naloga se je v vednih bojih proti svo-

jim zatiralcem. Trume kmetov so padle v bojih za odpravo tlake in druge tiranije. Želja po svobodi je sedaj v našem narodu ponovno vzkopela z vso svojo silo. V dunajskem parlamentu in delegacijah zahtevajo slovenski zastopniki pravico samoodločevanja za vse narode v monarhiji. V tem boju za svobodo jim bomo pomagali po svojih najboljših močeh tudi ameriški Slovenci. Med slovenskimi politiki v domovini so se dobili izdajalci (ala Sušteršič) in imamo jih tudi med ameriški Slovenci; nič ne dé. Izdajalci podžigajo boritelje, da vrše svoj boj s tim večjo silo.

Notranji in zunanji viharji bodo pomagali tudi našemu narodu do svobode. Od vzhoda do zahoda se čujejo vedno močnejši glasovi. Dovolj je bilo suženstva. Sedaj zahtevamo svobodo.

Čez grobove junakov, čez solze mater, mladih žen in sirot hiti duh svetovne demokracije z brzimi koraki in prihaja na površje z vedno večjo močjo. Cesaraki in kraljevski stolci se majojejo in avtokracija se bori z zadnjimi silami za obstanek.

Pomlad se bliža, zaveli bodo milejši vetrovi in gredo nas bo toplejšje solnce, iz zemlje bo pa izvihalo nove kralje v življenje.

Tudi za trpeča ljudstva bo nastopila taka pomlad. Morda bo ta spomlad, ki nam jo prinese narava, za narode še doba trpljenja, doba krvavih bojov, toda koncem koncev mora vendar priti pomlad za človeštvo.

Naj pride nekoliko pomladnega življenja tudi med minnesotske Slovence po železnem okrožju. V našem gibanju, v našem družabnem življenju je vse preveč ledu. Stopimo ta led in korakajmo sporedno z rojaki po drugih slovenskih naselbinah v Ameriki po poti borbe za svobodo in napredek.

Vsak posameznik hrepeni po svobodi in prostosti; želi si svoj dom, kjer bi smel glasno zapeti, poskočiti v zrak vzrak in se počutiti veselega.

Danes smo že sužnji privatne industrije. Za par dolarjev na dan izpostavljam naša življenja vsakdanji nevarnosti. Može in očetje kljujejo in kopljejo globoko pod zemljo in trpe za svoje drage in za — izkoriščevalce. Dan za dnemov je njihova pot v rudnik. Vseposvoda nad glavso so ogromne plasti kamenja. Zdi se ti, kot da se ti te skale reže mrzlo v obraz. Močne lesene opore pokajo, kot da bi streljali z močnjari, pod silno pezo. Toda utrjeni možje družinski očetje garajo, da prežive svoje družine in preskrbe svojim sinovom in hčeram boljše bodočnost, da se jim ne bo treba mučiti po nevarnih rudnikih. To je ljubezen do otrok, do ljudi — in borba za obstanek. Hvalevredna je taka ljubezen. Ravno tako ljubezen moramo gojiti do celokupnega naroda in mu pomagati v njegovem boju za neodvisnost. Pokrajine, kjer žive Slovenci, vsobujejo v sebi dovolj bogastva za preživljanje njenega prebivalstva, če bi bila vlada iz ljudstva za ljudstvo. Ker te nismo imeli, smo bili prisiljeni iskati kruha po svetu.

Vzroki takega sistema se morajo odpraviti in ljudstvo je poklicano, da jih odpravi. V tem boju moramo sodelovati tudi minnesotski Slovenci, kajti mi smo člani tega naroda. Ne bodimo Avstriji, Nemci ali Italijani, nego izdajajmo se zato kar smo, člani slovenskega naroda. To seveda še ni dovolj, nego naša dolžnost je v boju za svobodo tudi sodelovati z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago. Potem bomo lahko rekli, da so tudi minnesotski Slovenci storili svojo dolžnost v boju za demokracijo in osvobodjenje narodov.

Bivši grški ministri v ječi.

Atene, 6. feb. — Dva bivša ministraka predsednika Skouloudisa in Lambros in ministri zunanjih zadev pod spodenim kraljem Konstantinom, ki so pod obtožbo veleizdaje, so aretirani in zaprti. Ob enem poročajo, da so se uprle grške čete v Lamiji, toda upor je bil kmalu zadušil. 150 vojakov je bilo aretiranih.

Poziv nemških socialistov na revolucijo.

Washington, 6. feb. — Državni departament je pravkar prejel letak, ki so ga izdali manjšinski socialisti v Nemčiji pred zadnjo stavko. Letak pozivlja delavske mase na ustajo proti militarističnim tiranom in nosi podpis vseh dvanajdesetih poslancev manjšinske stranke v državnem zboru.

Letak, ki je naslovljen "Možem in želim delavskega razreda" in ki je bil razširjen po vsi Nemčiji, ima med drugim sledečo vsebino: "Zgodovinska ura je prišla. Nemška vlada je vedno govorila, da vojna nima drugega namena, kakor čuvati meje cesarstva, toda danes ne verjame tega noben misleč človek. Naša stranka in drugi ljudje, ki zahtevajo demokratični mir, so izpostavljeni največjim krutostim izven državnega zbora. Vsi, ki podpirajo demokratični mir, so brutalno napadani. Vsi poskušajo, da se olajša te razmere, so bili zamen in vse obljube vije so prazne besede.

Govornike zapirajo, hiše preiskujejo in tovarne so pod militarniško kontrolo. Policijske persekucije in drakonične kazni so na dnevnem redu. Na drugi strani je politično osvajanje. Vsaenemci in "stranka domovine" s svojimi pristali uživa neomejeno svobodo. Časopisi, ki so jih pokupili veliki industrijanci, so proti vsem uradnikom, kdor ne podpira zahtev anekstov; odprto se groze, da bo ta Hindenburg in Ludendorff resigniral, ako jih vlada ne uboga.

Ako se v tej krizi ne oglasimo, močni glas delavskega ljudstva, tedaj bo izgledalo, kakor da tudi delavstvo odobrava agitacijo za anekstije; izgledalo bi, da ljudstvo se nima dovolj ostančne mizerije, ki jo povzroča vojna. Resnično je, da ljudstvo misli in čuti drugače. Ljudstvo zahteva, da mora biti konec krvavega klanja, uničevanja, mizerije in lakote.

Do zdaj so imeli naši nasprotniki besedo in z velikim hrupom so diktirali javno mnenje. Delavci in delavke! Časa ne smemo izgubiti. Po dolgi dobi trpljenja in strahot grozi nova nevarnost našemu ljudstvu in vsemu človeštvu. Edino mir brez anekstij in odškodnin, mir, temelječ na samoodločevanju vseh narodov nas more rešiti.

Ura je prišla, da povzdignete vaš glas za tak mir. Zdaj imate vi besedo."

VON RINTELEN SPOZNAN KRIVIM.

New York, N. Y. — Franz von Rintelen, nemški mornariški oficir, je bil spoznan krivim z drugimi obtoženci vred zarote. Dogovorili so se, da z netilnimi bombami uničijo ladje zaveznikov, ki prevažajo Evropa in municejo.

Sodnik Howe je obsodil vsakega obtoženca, ki je bil spoznan krivim, na osemnajst mesecev v zvezno kaznilnico v Atlanti, Ga., in na \$2,000 denarne globe.

Drugi obsojenec so: Kapitan Otto Wolpert, superintendent na pomolu Atlas, ki je služil Hamburgski-ameriški parobrodni družbi za nakladanje in razkladanje blaga.

Karl von Kleist, bivši pomorski kapitan in ameriški državljani.

Efust Becker, električar na parniku severonemškega Lloydja.

Frederick Wilhelm, podstrojnik na parniku "Friedrich der Grosse".

Bonford Boniface, ameriški državljani, sozarotnik.

Joseph Zeffert, ameriški državljani, sozarotnik.

Obtoženci so bili in oproščeni krivde: Kapitan Enna Bode, dr. Karl Schimmel, dr. Walter, P. Seheel in kapitan Gustav Steinberg.

DOMOV ZA LADJEGRADNIŠKE DELAVCE PRIPRAVILJANO.

San Francisco, Cal. — Mnoge organizacije in posamezniki na pacifični obali podpirajo vladni program, da kongres dovoli \$100,000,000 za gradnjo delavskih hiš. Delavska stanovanja v okolici ladjedelnice so prenapolnjena in če ne sgrade delavskih hiš, je nemogoče pomnožiti števila delavcev v ladjedelnih. Stanovanjska mizerija je tudi drugje, kjer so tovarne čez noč izrastle iz zemlje, ali so pa v tovarnah izdatno pomnožili število delavcev.

Pomanjkanje delavskih stanovanj na pacifični obali je nastalo v Seattle, Wash., San Francisco, Oaklandu in Vallejo, Cal., kjer se nahajajo mornariški arzenali na Mare Islandu. Okoli 2000 delavcev živi v Los Angelesu, ki morajo svezeti in zjutraj prevoziti 24 ali še več milj, ko odhajajo na delo in prihajajo od dela. Delavci je ustrujen, se preden pride na delo, ko se vrne domov, je pa pozna ura, tako da nima pravega počitka.

Vsled tega so prišle mnoge organizacije in posamezniki do spoznanja, da je treba zgraditi delavska stanovanja v bližini ladijske delnice in tovarne. Le na ta način je mogoče, da si delavci prihranijo nepotrebno pot.

OBČINSKA OBSTNA ŽELEZNICA USTREH.

San Francisco, Cal. — Ponovno in ponovno ališimo, da se cestne železnice ne izplačajo, če jih lastujejo občine. Te očitke je pogosto ališati tudi v San Francisco, kjer mesto lastuje del cestnih železnic. Župan Ralph McLean se je odločil, da priobči račun o dohodkih in izdatkih občinske cestne železnice, da zaveže jezike nepoklinitim kritikarjem, ki govorijo kar tjevdan, da se jim le usta blade.

Po računskem poročilu so imeli na občinski cestni železnici od 1. oktobra do 30. novembra 1917 št. 236,036.03 kosmatih dohodkov. Obratni stroški znašajo \$4,221,186.50, ali \$3,014,947.82 manj kot dohodki. Od teh dohodkov je bilo treba plačati \$806,584.53 obresti od zadolžnic. Vračilo na izposojeni denar znaša \$303,000.

"Z drugimi besedami," nadaljuje poročilo, "železnice ne plačujejo le obresti na posojilo, s katerim so bile zgrajene, ampak odplačujejo na glavnico in se tako same odkupujejo za ljudstvo v San Francisco."

"Bizna železnice narašča trajno in ker železnice plačujejo svoje obveznice, se znižujejo obresti. Konec je jasen. Mesto bo kmalu lastovalo brez dolga lepo posetje, ki bo nosilo dohodke in ki se ne izplačalo z lastnimi dohodki, ki služijo ljudstvu. Železnice so upošle napravl v vsakem oziru."

ADVOKAT VELJESARSKI TVRDI SE JE MORAL PODATI.

Chicago, Ill. — Francis J. Heney, pravni svetovalec za zvezno obrtno komisijo, je dobil vstop v varnostne šrambe Henry Veederja, advokata mesarske trdnje Swift & Co., čeprav se je advokat prejšnji dan zoperstavljal predkavi dokumentov.

Mr. Heney je izvršil svoj nalog hitro. Okoli 11.30 dopoldne je stopil pred zveznega sodnika in prosil za dovoljenje hišne preiskave. Sodnik je dovolil. Heney je obšel uknjo in šel v spremstvo Hugh I. McIsaacsa, preiskovalne zvezne obrtne komisije v pisarni Veederja in njegovega zagovornika John J. Heneyja. Pokazal je dovoljenje za hišno preiskavo in Veeder je umaknil. Mr. Heney je kljub temu naletel na daljne ovire. Zunanja vrata šrambe so bila odprta, znotranja šramba pa bila zaprta.

"Notranje šrambe ne bodo odprli," je spregovoril mr. Isaac.

Notranja šramba je bila zaprta in mr. Heneyju ni preostalo drugega kot vprašati sodišče, da izda odredbo, da jo mora Veeder odpreti.

Prejšnjo noč je imel mr. Heney štiri agente na straži pred varnostno šrambo, ki so imeli nalogo, da ne dovolijo nikomur odnesti dokumentov iz varnostne šrambe.

KOLENDARJI

so bili poslani še prve dni meseca januarja t. l. vsem društvenim tajnikom na naslove v imeniku iz decembra.

Poslani so bili po ekspresni pošli, in vsak tajnik, ki se ni prejel koledarjev, naj se najprej informira pri najbližnji postaji ekspresne družbe, ako ležijo tam ležišča. Vse one, ki so se prejele, da jih še niso prejeli in so jih pozneje prejeli, prosim, da mi znanijo sprejem koledarjev s pisnicami: "Prejel sem koledarje." Bratje, treba je, da to storite, ker smo že toliko društvom poslali koledarje dvakrat, da jih ne ostane več za tretjo pošiljavo.

Filip Godina, upravnik

ZRAČNI BOJI NA AMERIŠKI FRONTI.

Pariz, 6. feb. — Vojni stan poroča, da se je danes vnela ljuta zračna bitka pred Verdunom.

Ameriška fronta v Franciji, 6. feb. — Včeraj je bil dan zračnih bojev na našem bojnem polju. Nemški letalci so trdovratno pokušali priti v ozadje ameriške bojne črte kljub temu, da so v vrak namerjeni topovi neprenehoma delali ljuto zastor ognja. Vsak napad je bil zaman in končno so morali Nemci opustiti nevarno in gro. Sovražni avijatiški so brez dvoma imeli nalogo opazovati gibanje za ameriško črto.

Artillerija je bila avčarj precej aktivna in od časa do časa so se obnovili topniški dvoboji.

London, 6. feb. — Znamenja prihajajočih večjih bitk na zapadni fronti se že kažejo. Danes poročajo iz angleškega in francoskega vojnega stana o močnejših spopadih med patruljami in aršajočim topniškim bombariranjem na raznih krajih bojišča. Pariz javlja, da so Francozi večkrat zdrobili oster nemški napad v kolonu Chemin des Dames; Nemci so se umaknili predno so dosegli francosko črto. Nasprotno poročajo iz Berlina, da so imeli Francozi velike izgube in Nemci ujeti 33 mož ter vplenili več trojnih pušk. Francoski letalci so nedeljo uničili osem sovražnih roplanov.

Z italijanskega bojišča ni nič posebnega. Avstro-nemški avijaci ponavljajo zračne napade na enetke, Paduvo, Treviso in Mestre. Osem civilistov je bilo ubitih in dvajset ranjenih; materialna štoda je tudi velika.

Ameriške vesti.

JOS. TRINER UMRL.

Chicago, Ill. — Lastnik znane delovalnice Trinerjevega vina v Chicagu, g. Jos. Triner je dne 2. februarja v St. Petersburgu, Fla., umrl. Bolehal je še daj časa, in er se mu zdravje ni hotelo obrniti na bolje, ga je šel iskat v Florido, kjer je podlegel. Umrl je bil rodod Čeh in splošno znan. V mu je pripomogel njegov laboratorij, kjer se izdeluje zdravilno grenko vino in nekatera druga zdravila.

SEDEM AVSTRILSKIH PODNIKOV IN EN NEMEC ODPUSČENIH IZ ARMADE.

Deming, N. M. — V Camp Coryju so odpustili iz armade sedem avstrijskih podnikov in enega nemca. Obtoženi so bili, da so navrhili neveljavne opazke o Združenih državah in da so izrekli upanje, da Avstrija zmaga v vojni. Albert E. Lipp, Nemec, je bil narednik v nemški armadi in je radiiral na pariški univerzi. Vojno sodišče ne uvede proti njim preiskave, ampak izroči jih veznim uradnikom.

OMANJKANJE PREMAGA NA VZHODU.

Boston, Mass. — Tukaj je bilo omanjkanje premoga v minotnu tednu tako občutno, da je bitreba spremeniti odredbo, ki prepovedovala dovažati preopisarniškim poslojem, toarnam in prodajalniam za osemstirideset ur. Odredba je stola v veljavo v sredo zjutraj, toa spremenili so jo tako, da je bilveljavna do nedelje zjutraj. dredbo je izdala bostonska kuvna uprava.

ŽELEZNIŠKA NEZGODA.

Pottsville, Pa. — Pri Lower St. airu na pennsylvanski železnici je treščila skupaj tovorna vlaka. Železniški uslužbenec se mrdi dve lokomotivi razbiti in dvajset železniških vozov v podrtih.

PRODUKCIJA ANTRACITNEGA PREMAGA.

Philadelphia, Pa. — Po izjavi labora antracitnih premogovnikih operatorjev zdaj kopije 182.000 rudarjev trdi premog. Po prečno nakopjeje v mesecu 7.000.000 ton premoga.

ČASOPISJE V TUJEM JEKIJU.

Chicago, Ill. — William Churchill, ravnatelj v oddelku za tujejezično časopisje v biroju za javne informacije, poroča, da je v tem oddelku 289 prostovoljnih prevajalcev, ki zasledujejo vsak list, ki ni tiskani v angleščini, in dajo potrebna pojasnila justičnemu in poštenu departamentu. Njih delo se seveda bolj nanasa na prevajanje letakov v razne jezike in na pripravljanje uvodnikov in vesti za objavo neangleškega tisku v Združenih državah. Posebno pazijo na sovražni tisk, in na tisoče predalov patriotske vsebine je bilo tiskane kot posledica njih delavnosti. Oddelek čita liste, ki prihajajo iz Nemčije in Švice.

V oddelku je devet plačanih uslužbencev. Za plačo je bilo izdanih \$3.246.64, za vse druge troške pa \$347.68.

OSTRA KAZEN ZA SLEPARJA Z OBVEZNICAMI SVOBODE.

New York, N. Y. — Sodnik Malone je obsodil Fredericka Jacksona, bivšega prodajalca obveznic svobode na pet let ječe v Sing Sing, čeprav so ga porotniki priporočili milosti.

Jackson je bil spoznan krivim, da je zastavljal interimska potrdila obveznic svobode, ki jih je prodal ljudem.

Sodnik Malone izjavlja, da so odkrili, da je bil Jackson preje član neke sleparske in tatinske tolpe v Bostonu.

ŠE KAMEN ZA NAGROBNE SPOMENIKE SE JE PODRAŽIL.

Reading, Pa. — Na shodu zveze trgovcev, ki prodajajo na drobno marmor in granit, so poročali, da grede cene za nagrobne spomenike navzgor.

VLAK UMRTIL SEDEM OTROK.

Moose Lake, Minn. — Severno pacifični vlak št. 63 je treščil na železniškem križišču v avtomobilih, na katerem so sedeli šolarčki. Sedem otrok je bilo ubitih na mestu, na vlaku ni bil nihče ranjen. Več otrok je dobilo težke poškodbe.

BANČNI BANDIT OBDOJEN NA SMRT.

Pittsburgh, Pa. — Sodnik John A. Evans je obsodil Sam Baconsa, alias Sam Betza, bančnega roparja in morileca na smrt. Baconsa je sprejel kazen hladnokrvno. Pri bančnem ropu sta bila umorjena blagajnik Daniel H. A. McLean in podblagajnik Frank W. Erbe.

Bandit John Touche je izvršil samomor, ko so ga ločili. Baconsa in Nick Kemanosa so ujeli. Baconsa se je ustrelil v usta, da se usmrti.

NEVARNI BANDITJE PRILJETI.

Los Angeles, Cal. — V tukašnjih ječi se nahaja 18-letni Harold Dennman iz Puebla, Colo. Obdolžen je, da je ustrelil grocerista Philip Metza, ki je bil umorjen pri roparskem napadu.

Umor Metza je tvoril zadnje poglavje v zločinski karieri Dennmana in štirih drugih mladih banditov, ki so ukradli avtomobil, da so izvršili roparske napade.

Vsi banditje so zdaj pod ključem. Izpovedali so, da so ukradli avtomobil in prisilili Metza v samokresi, da je stopil vanj. Imeli so namen, da ga odvedejo na mesto, na katerem ga lahko oropajo, ne da bi jih kdo motil pri delu. Nastal je boj in Metz je bil ustreljen. Sunili so ga iz avtomobila in pustili ležati na ulici.

Dennman trdi, da je dezertiral, ker mu osterji niso dali dopusta, da obišče svojo ljubico. Njeno ime je pridržal.

ZAŠTRUPLJEVALKA KAZNOVANA.

Cleveland, O. — Mrs. Elsie Bass je bila spoznana krivim uboja Bancova je dala strup v mleko, ki je stalo na mostovžu. Mleko so izpili devetletni John Perko in dva njegova tovarila. John Perko, je umrl dne 26. novembra, ker je zaužil otrovane mleko, njegova tovarila sta pa nevarno obolela. Elsie Bass je bila obtožena, da je dala otrov za podgane v mleko, ki je povzročil smrt devetletnega dečka.

POLICIJA SLEDI ZA BANDITI.

Chicago, Ill. — Policija sodi, da je George Raymond, ki je bil ubit v bitki s policijo na Harrisonovi ulici, pripadal k tolpi, ki je ubila železniškega kolektorja Dennis Tierneyja na Randolphovi postaji Illinois Central železnice. Železniška blaginščarka Helen Gorton je v Harry Emersonu in William Wilsonu, ki ju ima sedaj policija na varnem, spoznala člana tolpe. Policija je zadovoljna z izpovedjo gđe. Helen Gortonove.

Detektiva Crot in Welling sta aretirala dva sumljiva značaja na zelo misterioznem način. Policija je dobila na neznan način znamenje, ki je odprlo vrata do Harry Higginsa. Crot je oddal znamenje, vrata so se odprla in vrgel se je na Higginsa, preden je imel priložnost, da se postavi v bran. Pri njem so našli revolver 44 kalibra z "dum-dum" krogli. Aretirali so tudi "Happy" Nortona, šoferja, ki je zunaj čakal nanj z avtomobilom. Policija molči, zakaj je izvršila ti aretaciji.

Policija išče tudi nekega Georgea Kaiserja, svaka mrs. Tillie Sullivan. Policija je od nje in njene sedemnajstletne hčerke Florence dobila zelo važne informacije. Žena je priznala, da so se v njenem stanovanju shajali Raymond in njegovi prijatelji. Priznala je, da je večkrat zanje podpisala poročila.

V zadnjih osem in štiridesetih urah je policija aretirala do petdeset sumljivih oseb, da izsledijo roparske morilce, ki so umorili Tierneyja. Nekatere je policija spravila za omrežje, da dobi od njih važne informacije o banditski tolpi.

Dr. J. M. Hancock, ki je bil trikrat zadet, se nahaja še vedno v kritičnem položaju. Ko je prišel k zavesti, je rekel, da je krogla prifrčala iz policijskega samokresa, ki ga je zadel v glavo in mu povzročila najbolj nevarno rano.

Wilson, osumljenec, ki je bil spoznan od gđe. Gordonove, je bil nedavno oproščen obtožbe umora. Obtoženeec je bil, da je kofiral avtomobil, v katerem so se vozili banditje, ki so oropali Stein Garter kompanijo, Emersona, alias Emery, so aretirali na informacijo, ki so jo dobili v žepu Raymond. Pri njem je našla policija \$250, majhne bankovce in drobiž, in okrvavljen revolver.

OGROMEN NARASČAJ MOR. NARIŠKE REZERVE.

Annapolis, Md. — Mornariški tajnik je pri nagovoru 300 rezervnih oficirjev, ki so graduirali, dejal, da šteje ameriška mornariška rezerva 69.000 mož in 7.800 oficirjev. Je večja kot regularna mornarija ob izbruhu vojne in trikrat večja kot mornarija v špansko-ameriški vojni.

ISOEM.

slovensko ali pa hrvatsko služkinjo, za delo v kuhinji. Plača po dogovoru. Izglasite se osebno ali pa pisмено na naslov:

Andrej Kačič,
2501 So. Adams Street,
PEORIA, ILLINOIS.

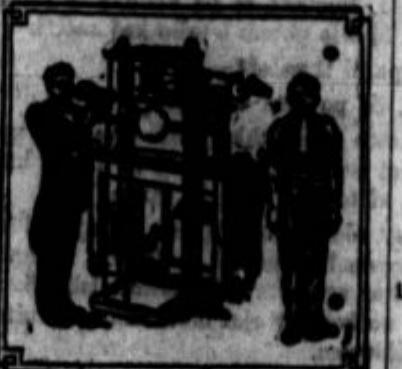
PROF. DR. MULLIN

ZDRAVNIK — SPECIALIST ZA SLOVENČE

411—4th Avenue

(NA SPROTI POSTE)

PITTSBURGH, PA.

ELEKTRICNA PREGLEDNA Z K. ŠARKI.

Stari in skusni zdravnik, s 34 letno prakso. Zdravi uspešno in hitro vse bolezni, pluća, želodce, obilni, trganje, nervoznost, krvne bolezni, kakor tudi druge bolezni mladih. Odpravi vsako bolezen katero prevzame v svoje okrožje. Uporablja najboljša evropska, ameriška in ostalih delov svetov zdravila. Nihče cene. Nasvet brezplačno. Točen pregled popolnoma jamčen. Pri meni se zdravi veliko številce Slovencev. Uradno ure od 9. zjutraj do 8. zvečer, ob nedeljah samo od 10. do 24. popoldan.

Prebavne nerednosti

se ne smejo nikdar zanemariti. Ako se takoj pazi na nje, se kaj lahko odpravi, drugače postanejo pa kronične in zahtevajo od bolnika podaljšano zdravljenje. Zato pa ne odlašajte! Kadar se vam slast do jedil pokvari, ko imate slab okus prihajajoč iz želodca v usta, bel jezik ali ste brez energije, ko ste popadeni valed zaprtisne ali valed slabe prebave tedaj vzemite

SEVERA'S Stomach Bitters

(Severov želodčni grenčec.) To je idejaino zdravilo. Uporaba tega zdravila se priporoča vsem, ki trpe valed slabih prebavnih organov in še posebno tistim, ki so slabotni in stari. To zdravilo je zelo navadno tudi za one, ki so stalno v svezu z zaprtnico, slabo prebavo, splošno oslabelostjo, vodenico, mrzlo po životu in zmanjenja, ki so združena s enakimi boleznimi. Jemlje se v količinah od polovice do ene polne čajne žličke pred jedjo trikrat dnevno. Ni nobena pijača temveč le dobro in zaupljivo zdravilo za čiščenje.

Poskusite enkrat. Cena je 75 centov in \$1.50.

Lekarnarji so dobro založeni s Severovim želodčnim grenčcem in vam bodo drage volje postregli vsak čas. Zahtevajte Severov želodčni grenčec od vašega lekarnarja in pazite, da vam tudi postreže s tem. Ako pa vas vaš lekarnar ne more postreči, potem pa pišite ponj na naslov:

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

The North--Penn Coal Co., Kaylor, Pa.

Potrebuje 100 premogorjev za njih Kaylor in Pine Run premogokope. Unijski premogokop.

Mi plačamo po 88c od tone za s pikom kopani premog, 52c za nakladanje za strojem, 3588 za čiščenje v spodnjih prostorih. \$5.09 dnevno za osem urno delo za motormane, \$5.00 za kovače i. t. d., navadna uniska lestvica. Mi rabimo karbidne svetilke, "brest auger" za driljati, motorji in mule so v rudniku, ni treba osebno pahati vožičkov.

Mi lastujemo sami svojo železnico in zalagamo premogorov vedno s zadostnim številom vozov, oziroma kolikor jih je treba.

Mi še nismo vstavili en dan naše delo v prošlih dveh letih.

Premogorovi so 12 let stari. (mi sedaj odpiramo še dva nova še nismo imeli stavke ali pa neredov z rudarji. Premog je 42 palcev visok in okrog 10 palcev širok na vrhu in 16 palcev spodaj. Premogarki prostori na delu so okrog 65 palcev visoki. Mi imamo precejšno število prve vrste stanovanj za oddati v najem po \$5.00 na mesec za štiri sobne hiše. Samci lahko dobe dobro hrano in stanovanje za \$1.00 na dan. Bording gospodari, ki imamo do 5 ali več samecev na hrani, dobe stanovanje zastonj. Dobro šole in cerkve. Kako priti sem: Iz Pittsburgha vzemite Bessemer R. R. železnico na severni strani in to do Queens Junction in od tam pa W. vse železnice do Kaylor, Pa. Vožnja iz Pittsburgha, Pa. stane \$2.09

Lahko pa tudi vzamete Penna. R. R. železnico do East Brady in od tam pa vzamete avtomobil, ki stane le 25c do Kaylor, Pa. Za vsa nadaljna pojasnila pa pišite na naslov:

Andrew M. Springer, 4 Smithfield Street Pittsburg, Pa.

Slovenska Narodna Podpora Jednota

Ustanovljena 8. avgusta 1904.

GLAVNI STAN: 3657-38 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

IZBOR: 17. junija 1907 v drž. Illinois.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vegrđ, box 390, La Salle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkovič, E. F. D. 4, box 66, Girard, Kans.

II. Podpredsednik: Josef Kahelj, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderbar, 2703 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Blaginjak: Anton J. Terbovec, F. O. Box 1, Chicago, Ill.

Zapisknikar: John Molch, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADSEKNI ODBOR:

John Ambrosio, 351 box, Canonsburg, Pa.

Paul Berger, 741 — 1st St., La Salle, Ill.

F. S. Tauscher, 374 Akaky Ave., Rockspring, Wyo.

POBOTNI ODBOR:

Anton Ernst, 311 — 50th Ave., New Duluth, Minn.

John Kadich, box 432, Smithton, Pa.

Budolf Pletersick, 498 box, Bridgeville, Pa.

Jakob Miklavčič, 1. Box 1, Wilkes, Pa.

M. Petrovich, 14315 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK "PROSVETA":

John Savernick.

VARNOSTNI ODBORNIK:

F. J. Kora, M. D., 3908 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DNEVNE KADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošljejo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 3657-38 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDNE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošljejo na naslov:

JOHN AMBROSIO, Box 351, Canonsburg, Pa.

KADEVE PRIPISLJIVE VARNOSTI, ki sta jih našli prvo in drugo stanovanje, se pošljejo na naslov:

ANTON ERNST, 311 — 50th Ave., W. New Duluth, Minn.

VSE DOPISI, naprave, škatle, nasvetila itd. na "Prosveto" se pošljejo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 3657-38 So. Lawdale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, narodnina, agenci, se pošljejo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 3657-38 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

V korrespondenci s tajništvom S. N. P. J. predaljševam in upravljalstvo "Prosveto" ne rabite imen uradnikov, marveč napisite naslov, ki je tu naveden, ako šelite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Saje glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretji četrti v mesecu. Šaletek ob eni uri popoldan.

NE DA SE PREVARITI!

Veselo igra v treh dejanjih.

Spisal Etbin Kristan.

(Pravice ponatja in prevoda pridržane. Za pravice uporišne se je obrnilo do uredništva "Prosveta".)

(Molodčinski)

Džula: Molči. Zda govore kvarte: (Pomolči). Dobri duhovi se pregnali vse slabe. Hudobci so se upirali, nič jim ni pomagalo. Premagani so. Uspoda je zapisala ljubezen tudi v tvoje življenje, gospod. Kvarte pravijo še več. Lady, ki jo ljubiš, ni daleč. Kvarte potrjujejo, da je blizu. Tvoja najvika sreča se je ni priselila v tvoj dom, toda na prag je že stopila in spoznal si jo. Dosežeš jo, če boš pogumen in odločen. Zlato se blešči iz kvart in njegov blišč se druži z bliščem ljubezni. Bogastvo te čaka, toda ne ponuja se ti tam, kjer je tvoje navadno delo. Po drugi poti ti prihaja vtrje in enakimi koraki se bliža ljubezen. Kvarte so govorile, Džula je brala. Tako se zgodi.

Bužar (zmeden): Pri moji veri — to — to so reči —

Fany: Pod srečno zvezdo ste morali biti rojeni. Ljubezen in bogastvo — sama sreča! Kakor v raju se bo morala počutiti ona, ki bo deležna Vaše sreče.

Petelinček: Likof na mizo, Bužar! Ali ti nisi sem dejal, da bodo tvoje buče debele! Pečeni golobčeta okrog tebe. Toliko se boš pač potrudil, da zineš.

Džula: Če kažejo kvarte ljubezen, pride pa če bi jo z metlo podil s prago. Če oznanjajo bogastvo, se ga ne ubranim, tudi če zapahneš vse duri in vsa okna. Kvarte ti kažejo ljubezen in bogastvo; eno z drugim; razmišljal to. Napovedujejo ti priljubljenost za bogastvo, in to bo tudi priljubljenost za ljubezen. Primi jo, kadar se pokaže, in tvoja bo.

Fany: Hvala ti, ciganka. Dobro razumeš svojo stvar. (Daje ji denarja.) Kadar pride moja sreča, bom mislila na te.

Džula: Hvala, lepa gospodična. Mislila na usodo; v njej je moč. Jaz jo le razlagam.

Bužar: No, da, dobro jo razlagaj. (Ji daje denarja.) Pa zdaj pozabi, kar je bilo.

Džula: Pozabila sem tako, da ne vem, na kaj me spominjaš. Zbogom. Lepo srečo želim vsem skupaj. (Odide.)

Bužar: Šment ciganki! Človek bi se dal skoraj premotiti, da bi verjel v njene kvarte. (Iz sosodne sobe se sliši zvonjenje.)

Neža: Telefon kliče. Pojdi pogledat, kdo je.

Bužar: Grem, grem. (Odide.)

Neža: Vi ste pa glavica, miss Fany. To pa, to!

Fany: Jaz? Zakaj pa?

Neža: Saj ni zdaj te pameti tukaj. Med sabo si že lahko povemo resnice. Kaj mislite, da mi ni všeč da ste ga tako potegnili? Če bi meni prišlo kaj takega na misel, bi se sama napravila komedijo.

Fany: Res ne vem, kaj mislite.

Neža: I no, to ciganko ste vendar Vi naročili.

Fany: Kaj še! Niti sanjalo se mi ni.

Neža: Ohi! Kako pa bi ga bila drugače mogla tako imenitno namazati?

Fany: Tega sama ne vem. Ampak to mi lahko verjamete, da nisem še nikdar videla te ciganke.

Petelinček: O Neža, zdaj pa tudi ti iščeš naočnike, ko jih imaš na nosu.

Neža: Kakšne naočnike?

Petelinček: Potok teče pred tabo, pa hodiš pet milj daleč po vodo. Kaj ni bil eigan pred eiganom tukaj? Ali ni silal, kar se je tukaj govorilo? Saj nima zamašenih ušes.

Neža: Luč nebeška! Zda mi pa še sveti. No, pa ni treba Tonetu nič reči o tem.

Petelinček: I, kdo bi se pa praskal, kjer ga ne srbí! Naj pija sam, če ga peče.

Bužar (se vrne): Zda pa res lahko enega popijemo.

Fany: Jaz ne morem nobene minute več ostati. Predolgo sem se že zamudila. Ne zamerite. Pa saj sami veste, kaj so opravki. Na svidenje. Saj se zopet pokažem.

Bužar: Le kaj kmalu, Miss Fany.

Fany: Gotovo (Odide).

Bužar: Kaj pa misliš ti o kvartah, Petelinček?

Petelinček: Jee — kdo bi vedel vse, kar je čudnega med zemljo in nebom! Videl sem že tele z dvema glavama in v novembru evetočo črečno in vodo, ki je tekla nazaj. Nič več ne pravim, da je kaj nemogoče.

Bužar: Vodo, ki je — ?

Petelinček: — tekla nazaj, da.

Bužar: Ne, to ni mogoče.

Petelinček: Ampak če ti pravim, da sem videl?

Bužar: Torej misliš, da je tudi v kvartah lahko resnica?

Petelinček: Zakaj pa ne? Karo kralj še nikdar ni bil pikova baba.

Bužar: Hm — človek res ne more vedeti...

No, tako bo. Zda kupim tiste delnice.

Neža: Zaradi kvart in ciganke?

Bužar: Zaradi dobička. Ti menda še zdaj ne razumeš. Bogastvo ne pride s tem salunom. Druga priljubljenost se pokaže. To so delnice, Neža, delnice. In z bogastvom pride Fany. Razumeti je treba! To so mislile kvarte.

Neža: Glej, pa res nisem razumela. Kdo naj pa tudi ugane?

Petelinček: Ej, tisti, Neža, komur je Bog dal pamet.

Bužar: Zda si zadel, Petelinček. In hvala Bogu, pamet — to mi je dal.

(Zagrinjalo.)

DRUGO DEJANJE.

Posebna soba. Nekoliko miz in stolov. Na desno vrata v salon, zdej v privatno stanovanje. Na levi okno.

Popoldne.

Bužar. Neža.

Bužar (za mizo): Al misliš, da bi se ti mogla naučiti kaj boljšega, Neža?

Neža (s življenjem za drugo mizo): Kaj pa zdaj lomiš? Kaj je to, kaj boljšega?

Bužar: Tebi je treba vsako reč razkladati kakor stelo v hlevu. Ničesar ne uganem. Čudno, da si moja sestra.

Neža: O, to sem že sama dostkrat mislila. Če bi bil malo neumen, že ne bi nič rekla. Ampak da si ostal tako kratek —!

Bužar: Da bi se pes na glavo postavil! Prav vse znaš zasukati. Nemara bi pa vendar še sama sebe obrnila, da bi bilo potem s tabo kaj začeti.

Neža: Kaj pa bi ti začel?

Bužar: No, če pojdem v mesto.

Neža: V mesto greš lahko vsak dan. Saj veš, na kari le pet centov. Ampak če te dresa, kar ti je pel Želod, si to kar izbiš iz glave.

Bužar: Prav nič si ne izbijem. Zakaj naj bi si pa izbijal, prosim? Želod mi je le bolj natančno povedal to, kar sem sam že davno mislil. Svoje žive dni pač ne bom ostajal med tem neumnim, zarobljenim ljudstvom.

Neža: Vesel bodi, da si med njim. Tukaj vsaj ne spozna vsak, kako narobe se ti sučejo koloseci v glavi. In tisti, ki spoznavajo, to zato še ne denejo čisto iz kože. Če bi pa začel kaj v mestu, kjer te izpregledajo v štirindvajsetih urah, ti ne ostane v enem letu las na glavi.

Bužar: S tabo naj človek govori! Pa kaj! Od vrabe ni pričakovati, da bi pel kakor kanarček. Modrosti si ne pridobiš nikdar, to je veni. Ampak če bi se vsaj toliko olikala, da bi se mogla pokazati med ljudmi, kadar otvorim gospodsko restavracijo.

Neža: Če bi šlo le za mojo oliko, mi ni treba nič drugega, kakor obleko za sto dolarjev. Ampak kako se boš ti priklanjal s svojo prekijo v hrbtu, ne ve sam sveti Peter. Sicer mi je pa že vseeno; če siš z glavo v zanko, boš sam kriv, kadar ti jo zadrgnejo. Nikar pa ne misli, da bom je zvekomaj tvoj angel varuh. Oženjena nisem s teboj.

Bužar: O — ženjena? Kaj? Pa ne, da bi se ti bilo zmešalo?

Neža: Kje je pa zapisano, da naj postanem stara devica. Če si že ti domišljaš, da si pametno dekle lahko zagleda vate —

Bužar: Meni ni treba nič domišljije.

Neža: Ne, to ni domišljija, da si Fany liže prste za tabo. Kako revica vzdihuje!

Bužar: Fany si ne liže prstov, ker je izobraženo dekle. Da me ima rada, pa alepce lahko opazi. In kaj je čudnega na tem? Kadar bom še ugrat —

Neža (vstane): Kdo bo poslušal tvoje marne? Svetovati ti ni, torej ti tudi pomagati ni. (Odide v gostilno.)

Skopec in Špela (prideta).

Skopec: Halo, Bužar! Kako da ni nikogar pri bari?

Bužar: Halo, Skopec! Halo, Špela! Kaj pa prinaša vaju? Mislim sem že, da vaju ni več na svetu.

Skopec: Ej, tete, Fany! Človek ne more zapravljati denarja po salunih, eje. Tistih par centov, če si groser v teh težkih časih kaj prihrani, to je treba držati skupaj, ija.

Bužar: Iz centov rastejo tolarji, kajne?

Skopec: Počas, počas. (Špela): No, pa sedi, va, no. Pa nama prinesi kaj, Fany. Ja. Zastonj ti ne prihajam časa krasit.

Bužar: Kaj bosta pa pila?

Skopec: Kakor misliš, kakor misliš. Saj šampanja pač nimam.

Bužar: O, tega ti ti pil?

Skopec (ustrahen): Kaj, kaj?

Špela: To pa! Tega bi bilo še treba!

Skopec: Tega nimam, sem dejal, nimam. Bog nebeški! Tako denar proč metati, to bi bil top greh, to!

Špela (Bužarju): Duša krščanska, ali bi se upal ljudem tako vlačiti tolarje iz žepa? Vodo, vodo, to je ustvari Bog.

Bužar: Šampanja res nimam, vode pa tudi ne prodajam. To prodaja mesto.

Skopec: Hehehehe! Ti ga pa znaš, ti! Vodo prodaja mesto, da bi ga streli!

Špela: Kako zopet govoriš, Šmon! Sram te bodi pred Bogom in ljudmi. (Bužarju): Daj nam kaj, pa sedi potem, da ne zapravljamo časa. Zapravljati čas ali pa zapravljati denar, to je vseeno.

Bužar: Ali hočeta piva?

Skopec: No, nekaj naj bo, Tony, nekaj naj bo, da nima zastonj tukaj.

Špela: Daj piva, da bo kraj besedi. (Bužar odhaja v salun). Pa menda bo sveže, saj je še popoldne. Pa počitno mero.

Bužar (skoz vrata): Veš Špela, tako počitna je mera pri meni že kakor vaga pri vsi. (Prinese pivo in postavi na mizo. Vsi posedejo). Zda pa povej, Skopec, kaj te je prineslo. Pozdravit me nisi prišel, to že vem.

Špela: Zakaj te pa ne bi prišel pozdravit? Zarobljenec nimam pri nas, četudi ne oblačimo žide.

Bužar: Lahko bi jo pa, to že vem.

Skopec: To veš! Kako da veš?

Špela: Kako bi vedel? Tega kar mi, nihče ne ve.

Bužar: O, je, Špela, je. Na svatbi boš že nosila žido. Ampak zdaj varčujeta. Saj vama ne zamerim.

Špela: Pošten človek mora biti varčen, kam bi pa drugače prišli?

Bužar: No, to pravim tudi jaz. Varčen mora biti Želod, le da ni skopuh.

(Dolje sledi).

Kraljica Dagmar.

Zgodovinski roman. Spisal Benet Treblinski.

DRUGI DEL.

V ZEMLJI KRVNIH SORODNIKOV.

(Nadaljevanje.)

Starč, sive glave so se polagoma sklanjale k zemlji, oče Dobrogost je govoril s tako prijetnim glasom, s tako prepričevalnimi besedami... Ljudje so zadrževali dih, umolkli so tudi dojenčki v materinih naročjih, glas očeta Dobrogosta je donel veličastno, kakor če se oglašijo v njegovi domovini zvonovi ob najradosnejših praznikih... Glave starih mož so bile še vedno sklonjene, roke ki so stiskale kladiva in palice kar najtrdnjeje so mogle, so polagoma odjenjale, težko orodje je padalo na tla... Da morejo biti pod tem križem vsi ravnopravni? — Nemogoče — popolnoma nemogoče.

Izkušeni možje so naenkrat zopet dvignili glave, njihove oči so se uprle na govornika še ostreje, kakor če bi hoteli preiskati celo njegovo dušo.

"To je bil križ — križ — križ, ki je poravnal prepad med gospodom in sužnjem..."

"In pri nas ga je izkopal, nas je vkopal v okove..."

Star mož je zarohnel, kakor bi zadonel grom.

"Križ?"

"Kaj drugega kot križ?"

"Grozno se motite, dobri, dragi ljudje... Nikakor križ, ampak oni, kateri so ga oznanjali med vami, oni, ki so vam ga valili, oni, ki so ga postavili po vaših vaseh. Moji pradedje ga tudi niso poznali, tudi so se mu upirali, ko so ga jim prineli s Bavarkega; toda prišli so možje, ki so razvili pred njihovimi očmi v njihovem domačem jeziku najkrajše slike, kakorine se kopirajo okoli tega križa, ko mu zrahlja zemlja ljubezen, ko jo zaliva hvalečnost, ko jo pokriva s najrazkošnejšimi cvetovi zaupanje, združeno s odkritostjo..."

Trde poteze na možkih obličjih so se mehčale pri vsaki besedi, kakor je spregovoril Dobrogost... Tako jim še nikdar ni nikdo govoril o križu, in vendar ga pomnijo v svoji vasi — po vseh vaseh že izra mladosti.

Na drugi strani se je naenkrat oglašilo razgetanje konj, in predno so se ljudje ozrli, je bilo tu že polno jezdecov, ki so z največjo silo planili po množici. Jezdecem se je v roki posvetilo jeklo, na pol pobarvano s ljudsko krvjo...

"Vitez Guncelin!"

In pri teh dveh besedah so se vnovič oglašila deteta na materinih prsih.

"Vitez Guncelin s Hagena je bil razglašen po teh krajih za posebnega hudobnega duha in njegovo vojskovo za najnebrzdanejšo... Guncelinovega imena so se tukaj bali bolj kakor samega Črnoboga. Ta vitez je imel po celi dolini in širini svojega vzbujen križ in okrog križa napis ob napisu.

Guncelinova družina je pričela brez uzmiljenja sekati in suvati med ljudstvo. Vitez je bežal s svojimi ljudmi pred množicami, kateri sta vedla Niklot in starosta Gnjevoš na meji sasega vojvodstva.

"Ti kristjan — jaz kristjan — to znamenje moje in tvoje vere je še od nekdanj pribežališče priganjanih! — Sem k meni, dobri ljudje! — Če je veren kristjan, se vas niti ne dotakne, ne skrivi vam niti lasu na glavi..."

"In kdo si ti?"

Grozni vitez je obstal s konjem pred očetom Dobrogostom.

"Služabnik svojega in tvojega Boga!"

"Lep služabnik, ko razburja ljudstvo... Če si veren služabnik tega križa, zakaj govoriš in šuješ proti duhovnom, kateri so ga postavili na tem kraju..."

"Ker so nevedneži, ker so sebični..."

Kri je briznila očetu Dobrogostu iz obraza. Vitez Guncelin ga je s ploščino svojega meča udaril po licu.

V tem trenutku so se zadele selake palice ob jeklo vitezove družine, in nastalo je grozno klanje...

(Dolje prihodajši).

Vabilo na veliko plesno veselico in zabavo

katero priredi

Jugosl. Socialistični Klub šte. 118

v Canonsburg, Pa.

dne 9. zeb. t. l. v dvorani društva "Potojska Jama"

ZAČETEK TOČNO OB 6 URI ZVEČER.

Vstopnina za moške je \$1.25, dame so proste vstopnina.

Domača godba bo igrala izvrstne poskočice, tako si bodo pisali z veseljem "drgnili podplate".

Uljudno vabimo vse slovenske občinstvo domače in bližnje okolice, še posebno pa vabimo vsa društva in vse Socialistične klube iz Meadowlands, Lawrence in "Mladi Vrh" iz Sygas, Pa., in vsa društva vseh Jednot in Zvez v okolici Canonsburga, da se gotovo in polnočevile vdeleže te krasne zabave v mirnem zimskem večeru, pa na toplem. Mladenci in moške le pridite vsi in pripeljite s seboj vaše spremljevalke na zabavo, imeli bomo vsaga na razpolago na sešodno potrebo in skrbel izvoljen odbor in Jofef Potočar, slovenski mesar.

Torej na svidenje dne 8. februarja, 1918, kliče vam ODBOR!

Vabilo na veselico

katero priredi

Žensko društvo "Planinski Raj" šte. 185 S. M. P. J.

dne 10. februar. t. l. v dvorani Josipa Knučiča na Waterloo cesti v Collinwoodu, Ohio.

Začetek točno ob šestih uri zvečer

Ker se ljudje radi malo pozabavajo, se jim nudi sedaj lepa prilika, da nas posetijo v obitem številu. Za lačna in žejna grla bo skrbel veselilni odsek. Pridite vsi in se znami zabavajte.

Odbor

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Ima polnopravne depozitarne prireditelje v zvezi s poslovanjem po vseh vrstah.

Plačujejo 4 odstotna obrestni na banke vloge.

MOČNA, KONSERVATIVNA, NAJPOGOSTEJŠA INSTITUCIJA.

NAPEDEK

"Prosveta" pije za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaj s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v "Prosveti". V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe, ne po smerni ceni.

ANTON KORNIC

Kornica, Pa.

ULJUDNO PROSIM

vse slovenske ujetnike v Rusiji, ki čitajo ta list, da mi naznanijo naslov Rudolfa Stucina, če je kateremu znan. Meseca oktobra 1916 se je nahajal v Ekaterinoslavski guberniji, Voznesenski, rudnik št. 21. vojni ujetnik v Rusiji. Kdor izmed ujetnikov ve za pravi naslov gori imenovanega in ga meni naznani, mu drage volje naročim dnevnik "Prosveta" za pol leta. Mogoče se tudi tam javi na naslov: Andy Obed, P. O. Box 8, Browder, Kentucky, U. S. A.

RADA BI IZVEDELA

za naslov moje sestre Angele B. kol, rojene Sustaršič, doma iz re Valta vas pri Novem mestu na Dolenjskem. Pred dvema leti je bila v Sheboyganu, Wis. Kdor njenih čitateljev ve za njen sloj, naj mi ga blagovoli naznani ali se naj pa sama javi. Moj Kralj, 1140 Seventh Str. La Salle, Ill.

IŠČEM SLOVENSKO DEKL

in starosti 10—12 let. Vzel bi jo svojo in jaz in moja soproga, hočeva biti dobra oče in mati. Uljudno prosim vse rojake, kateri ve za katero tako dekle, ki nima starišev ali se želi v družega varoka oddati drugemu ljudem za svojo, naj mi to sporoče, za kar bom vsakemu zelo hvaležen. Naslov je: Karol Rataj, 224 Poplar St., Dickson City, Pa.

Kopajte svoj življenje

Zdravniki vedno priporočajo kopanje kot zagotovilo dobrega zdravlja.

Torej če je potrebno kopanje za naj života, zakaj ne tudi znotraj? Prejeto se vam odtoki. Bolezen se čenja iz tega stanja. Očeta Mollinger sloviteli zeliščni čaj izidele vaše notranje organe. Posledica je, da postane vaša nova energija, bistre oči, radost in so gotova znamenja, da se vaša površina na boljše pot, ko ste vstali, alaviti čaj, iznajdbo tega zdravnika, ga gospoda, ki je pomagal vrtni zdravlje se stotisočim. Za tope leločne nerednosti, jeterne bolezn, zaprtico, slabo in zmučeno spanje, soferi nam pišejo o povratku na boljše. En prineseni navitke etano lo in lar. Piliše pa danes in prišlo je dolar v gotovini, znakah ali je Mollinger.

Poslajte 10 centov več ako želite varovati polijatev. Ako želite poslati tudi na povzpetje, tako, da žate kadar vam prinese (C.O.D.)

MOLLINGER MEDICINE CO.

24 Mollinger Bldg.

14 East Park Way (N. E.)

Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Vse bolniki, ki prihajajo na zdravlje, morajo imeti pri sebi zdravilno knjigo, ki vsebuje vse potrebne podatke za zdravlje.

Zdravilna knjiga, ki vsebuje vse potrebne podatke za zdravlje, je na voljo v vsaki lekarni.

Zdravilna knjiga, ki vsebuje vse potrebne podatke za zdravlje, je na voljo v vsaki lekarni.

Zdravilna knjiga, ki vsebuje vse potrebne podatke za zdravlje, je na voljo v vsaki lekarni.

Zdravilna knjiga, ki vsebuje vse potrebne podatke za zdravlje, je na voljo v vsaki lekarni.

Zdravilna knjiga, ki vsebuje vse potrebne podatke za zdravlje, je na voljo v vsaki lekarni.